

מסכת יבמות דף עח.

• (דף עז-עח.) ת"ר...

<p>בענין האיסור של מצרי ואדומי עד ג' דורות, דכתיב "בנים אשר יולדו להם, דור שלישי יבא להם בקהל..."</p>		
ר' שמעון	דרשינן "בנים" ולא בנות	נקבות מותרות
ר' יהודה	כתיב "בנים אשר יולדו להם דור שלישי" **	נקבות אסורות
<p>ר' יוחנן - יפה אמר ר' יהודה דנקבות אסורות, דהא ר' יהודה במס' קידושין אמר דקהל גרים איקרי קהל, ולכן עכשיו דר' יהודה אמר שהנקבות אסורות, א"כ אינן בקהל, ומצרי ראשון ישא מצרית ראשונה וכו', ואז יטהרו בדור שלישי, אבל אם הנקבות בדור ראשון ושני של מצרי ואדומי מותרות, א"כ הווי להו של קהל מיד, ובמה יטהרו המצרי ואדומי, דהמצרי ואדומי אסורים לקהל, ואינם מותרים במצרית אפי' של דור ראשון</p>		
<p>ולכא למימר דאינו מוכרת, ואפי' אם ר' יהודה אמר נקבות מותרות, המצרי יכול לטהר בדור שלישי אם עבר ונסיב או בת ישראל או גיורת, דמידי דעל ידי עבירה קאתי, לא כתב קרא, דהא לא שכיח למיתי לדור שלישי</p>		
<p>ואע"פ דכתב קרא ממזר, ואיהו לא הוי ממזר אלא ע"י עבירה שבא אביו על חייבי כריתות, שאני ממזר דלאיסורא, ולאיסורא אע"ג דלא שכיח איצטריך קרא למכתביה, דלכי מיתרמי, לא נטמע ביה</p>		
<p>וכן במחזיר גרושתו, עיקר קרא לאיסורא, לאסור אותה לבעלה, אלא דאם עבר ונסיב, יש דיוק בהפסוק להתיר בניה, דדרשינן "כי תועבה היא", היא תועבה ואין בניה תועבין</p>		

** "אשר יולדו", כל הנולדים להם, אפילו נקיבה במשמע,

לישנא אחרינא, תלאן בלידה, תלה הבנים באם שיוולדת אותם,

דאם היא ראשונה, הבן שני,

ואי לאו דנקבות אסורות, למאי הלכתא תלאן בלידה

מסכת יבמות דף עח.

• ת"ר...

"בנים אשר יולדו להם, דור שלישי יבא להם בקהל ה'"		
<p>תירוץ - דא"כ הייתי אומר בן ראשון ושני אסור לבא בקהל, ובן שלישי מותר אפילו בדור הראשון, קמ"ל "דורות" שכל בניו אסורים, ורק בני בניו שהם דור שלישי מותרות</p>	<p>לכתוב רק 'בן שלישי יבא להם בקהל ה' ?</p>	<p>אם נאמר "בנים", למה נאמר "דורות"</p>
<p>דא"כ הייתי אומר לאותן ישראלים העומדים על הר סיני הוא אומר דור שלישי שלכם יבא להם בקהל, כלומר בכס ובבניכם אסורין מצרי ואדומי, אבל בבני בנים מותרים, ומשם והלאה מותרים מצריים אפילו גר ראשון, קמ"ל "בנים אשר יולדו להם", שדור שלישי מתייחס לבני הגרים</p>	<p>לכתוב רק 'דור שלישי יבא להם בקהל ה' ?</p>	<p>ואם נאמר "דורות", למה נאמר "בנים"</p>
<p>מלמדת מהם מנה, דהיינו מהגרים עצמם מנה שלשה דורות, שהגר עמצו הוא "ראשון", בנו "שני", ובן בנו "שלישי" ומותר, ולא לדור שלישי של הבנים (דהיינו בני בניו)</p>		<p>"דור שלישי יבא להם"</p>
<p>"להם" מלמדת דהלך אחריהם, דהלך אחר פסולן, שאם מצרי ראשון נשא בת ישראל, או שישראל נשא מצרית ראשונה, הולכים אחר הפסול, והולד פסול מלבא בקהל עד דור שלישי</p>		<p>"בנים אשר יולדו להם"</p>

• גמרא - ואיצטריך למיכתב....

"אשר יולדו" (לא תימא מבניהם מנה, אלא...)	"להם"
<p>מלמד דכל לידה דמגירות ואילך, חשבינן חדא דרא, ומצרית מעוברת שנתגיירה, היא חד דור, ובנה חד דור</p>	<p>מלמד מהם מנה, דהוא ראשון ובנו שני</p>
<p>דאי כתיב "להם" ולא כתיב "אשר יולדו", ה"א מצרית מעוברת שנתגיירה, היא ובנה חד, קמ"ל "אשר יולדו", דולדה דור שני</p>	<p>דאי כתיב "אשר יולדו" ולא כתיב "להם", ה"א מבניהם מנה, קמ"ל "להם", מהם מנה, דהוא ראשון ובנו שני</p>

• גמרא - ואיצטריך למיכתב....

"לו" גבי ממזר, דהלך אחר פסולו,	"להם" במצרי ואדומי, דהלך אחר פסולן,
<p>שאם ממזר נשא כשרה, בנו ממזר</p>	<p>שאם מצרי ראשון נשא בת ישראל... הולד מצרי שני</p>
<p>דאי כתב רחמנא גבי ממזר, משום דאין ראוי לבא בקהל לעולם, משום הכי הלך אחר פסולו,</p>	<p>דאי כתב רחמנא במצרי, משום דבא מטפה פסולה, משום הכי הלך אחר פסולו,</p>
<p>אבל מצרי דראוי לבא בקהל אחר ג' דורות, אימא לא,</p>	<p>אבל ממזר דבא מטפה טהורה, מישראל כשר, אימא לא,</p>
<p>קמ"ל "לו" גבי ממזר, דהלך אחר פסולו</p>	<p>קמ"ל "לו" גבי ממזר, דבממזר נמי הלך אחר פסולו</p>

מסכת יבמות דף עח.

• רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן..

אלמא קסבר בתר <u>זידה</u> שדינן ליה	מצרי שני שנשא מצרית ראשונה, בנה שלישי הואי
--	---

• מתיב רב יוסף....

לעולם אימא לך בתר <u>זידה</u> שדינן ליה, ושאני התם דאמר קרא "האשה וילדיה תהיה לאדוניה", דגזירת הכתוב דולד שפחה כשפחה	רבי טרפון אומר, יכולין ממזרים ליטהר, כיצד, ממזר נשא שפחה, הולד עבד, שחררו, נמצא בן חורין, אלמא בתר <u>זידה</u> שדינן ליה
---	---

• מתיב רבא...

לעולם אימא לך בתר <u>זידה</u> שדינן ליה, דאמר ר' יוחנן לתנא, תני ראשונה, דאפילו מצרית ראשונה נמי ישיא לבנו, ויהא בן בנו ראוי לבא בקהל	אמר ר' יהודה, מנימין גר מצרי, היה לי חבר מתלמידי ר"ע, ואמר, אני מצרי ראשון, ונשאתי מצרית ראשונה, אשיא לבני מצרית שניה, כדי שיהא בן בני ראוי לבא בקהל, ואי ס"ד בתריה זידה שדינן ליה, אפילו ראשונה נמי ישיא לבנו, ואלא מאי בתר <u>זידה</u> שדינן ליה, ולכן צריך מצרית שניה לבנו
---	---

• כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן...

אלמא קסבר בתר <u>זידה</u> שדינן ליה	מצרי שני שנשא מצרית ראשונה, בנה שני הואי
--	---

מסכת יבמות דף עח.

• אמר ליה אביי...

(אביי סבר מדאמר בתר דידה אזלינן, לכאורה הטעם לזה משום דעובר ירך אמו הוא)
קושית אביי - אלא הא דאמר ר' יוחנן, הפריש חטאת מעוברת וילדה, רצה, מתכפר בה (והולד ירעה), רצה, מתכפר בולדה (והיא תרעה)
אי אמרת בשלמא עובר לאו ירך אמו הוא, משום הכי רצה בולדה מתכפר, דהוי חשוב בשעת הפרשה כבהמה באנפי נפשה, והוה ליה כמפריש שתי חטאות באחריות, שאם תאבד האחת, יתכפר בחברתה, ** ואם שניהן כאן, מתכפר באחת מהן, והשניה תרעה ***
אלא אי אמרת עובר ירך אמו הוא, הוה ליה ולד חטאת, וולד חטאת למיתה אזיל?
אישתיק רב דימי, א"ל אביי, דלמא אימא לך לעולם עובר לאו ירך אמו, ומשום הכי אמר ר' יוחנן רצה, מתכפר בה, רצה, מתכפר בולדה,
ואה"נ מצד הסברא י"ל בתר דידיה אזלינן, אלא דגזירת הכתוב במצרי דאזלינן בתר דידה, דכתיב "אשר יולדו", שהכתוב תלאו בלידה, דהלך אחר האם
א"ל לאביי, לא מדעתך אמרת תירוץ זה, אלא היית נוכח בבית המדרש בשעה שאמר ר' יוחנן שמועה זו

** וכי אמרינן ולד חטאת למיתה, היכא דאיפריש בהמה ריקנית ונתעברה וילדה

*** וכי אמרינן חטאת שכפרו בעליה, למיתה אזלא,

כגון שהפריש חטאת ואבדה, והקריב אחרת תחתיה, ואחר כך נמצאת ראשונה

• גמרא....

קושית הגמרא - עכשיו אמרינן שדוקא משום דכתיב "אשר יולדו" אזלינן בתר דידה בדורות של מצרי, הא בעלמא עובר לאו ירך אמו ואזלינן בתר דידיה,
אלא הא דאמר רבא נכרית מעוברת שנתגיירה, בנה אין צריך טבילה לשם גרות, דסלקא ליה טבילה דאימיה, אמאי אין צריך טבילה, והא כיון דלאו ירך אמו, אמאי סגי בטבילה של אמו?
תירוץ הגמ' - העובר אינו צריך טבילה, לא משום שטבילת אמו הועילה גם לו, אלא משום שהיותו במעי אמו בשעת טבילה נחשבת לו כאילו הוא עצמו טבל במי המקוה,
דאמר רב יצחק דבר תורה צריך ב' דברים כדי להיות חציצה, רובו ומקפיד עליו, והכא לא קפיד האי תינוק בחציצה דאמו, שדרך גידולו הוא, ולכן אינה חציצה, ***
והא דאמר רב כהנא לא שנו אלא רובו, אבל כולו חוצץ אע"פ דאינו מקפיד עליו, שאני עובר, דהיינו דרך גידולו, ולא חציצה היא, ואפילו בכולו אינו חוצץ

*** ואע"ג דאמר התם גזרו על רובו שאין מקפיד בו, הכא אוקימנא אדאורייתא

מסכת יבמות דף עח:

- כי אתא רבינא אמר ר' יוחנן....
- בשבע אומות, לענין "לא תחיה כל נשמה", הלך אחר הזכר

<p>כדתניא, מנין לאחד מן שאר האומות שאינה משבעה אומות ואינו בכלל "לא תחיה כל נשמה" שבא על הכנענית והוליד בן, שאתה רשאי לקנותו בעבד, ואי אתה מצווה להמיתו דשדין ליה בתר אבוא והוא משאר האומות, שנא' "וגם מבני התושבים הגרים עמכם, מהם תקנו"</p>	
<p>יכול אפי' אחד מן הכנענים שבא על אחת מן שאר האומות והוליד בן, שאתה רשאי לקנותו בעבד, ת"ל "אשר הולידו בארצכם", שדוקא מותר לקנות הנולדים בארצכם, (זכר משאר האומות הבא על הכנענית) ולא מן הגרים בארצכם, שנודלו משאר אומות בחוץ לארץ (זכר משבעה האומות הבא על אשה משאר האומות)</p>	
<p>"וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו.... אשר הולידו בארצכם" דרך אשה להיות במקומה, ודרך איש לגלות, הלכך הנולדים בארץ, ודאי אמו משבעה האומות, אבל הנולדים במקום אחר, ודאי אמו משאר אומות</p>	
<p>"בני התושבים הגרים עמכם"</p>	<p>זה אנשים משאר אומות הבאים על כנעניות, שבאו מאומות אחרים, ונעשו אבותם תושבים במקומם, מהם תקנו, דהלך אחר הזכר, והוא משאר אומות</p>
<p>"אשר הולידו בארצכם"</p>	<p>הנולדים בארץ ישראל, שאמו משבעה אומות, ואביו משאר אומות, מהם תקנו, דהלך אחר הזכר, אבל לא מן הגרים בארצכם שנולד במקום אחר, שאמו מן שאר האומות, ואביו מן שבעה האומות, ונולד בח"ל, ואח"כ בא לגור אצל אביו בארצכם, דהלך אחר הזכר, והוא משבעה אומות ובכלל "לא תחיה כל נשמה"</p>

- נתגירו, הלך אחר פגום שבשניהם

מאי אחר פגום שבשניהם?	
<p>מאי פגום שבשניהם אית בה, דמשמע דשניהם פגומים, אלא שזה פגום מזה, הא עמונית לא פגומה מיד, ד"עמוני" כתיב ולא עמונית?</p>	<p>אילימא במצרי שנשא עמונית, וקאמר דשדין זרעם אחר האב, דאפילו ילדה נקבה, אסורה עד ג' דורות, ולא שדין לה בתר אמה להתירה מיד, ד"עמוני" ולא עמונית</p>
<p>אי זכר הוי, שדייה בתר עמוני, ויאסר לעולם</p>	<p>אלא בעמוני שנשא מצרית,</p>
<p>ואי נקבה הוי, שדייה בתר מצרית ותהיה מצרית שניה ואסורה לישראל, ולא תשדייה בתר עמוני להתירה מיד משום עמונית</p>	<p>דשניהם פגומים, דמצרית ראשונה אסורה</p>

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.

Part 2 will be on the website tomorrow. Or you can email me and I will send it to you.